

I a ell, què?

Contes curts

Joan Guerola

Index

Conte 1. I a ell, què?.....	2
Conte 2. La llei de l'altre estat	3
Conte 3. Sense dia ni hora.....	4
Conte 4. Viatge al nord	6
Conte 5. Imputat.....	7
Conte 6. La filatura d'en Maxwell.....	8
Conte 7. El riu.....	10
Conte 8 Portant murrió.....	12
Conte 9. Reproducció controlada.....	14
Conte 10. Aïllats.....	15
Conte 11. La consciència.....	16

Conte 1

I a ell, què?

Al final de l'enterrament, les gotes del ruixat li aigualiren les llàgrimes, que li deformaven la visió mentre s'afanyava, com si tingués por de no tornar. Per a ell era anar i tornar; en canvi, per al mort, el més gran sotmetiment. Tan prompte va eixir del cementiri, va fer el trajecte fins al cotxe i hi va entrar. De seguida s'eixarrancà reclinant tot el cos al respall del seient i posà un braç sobre el volant. Es va arranjar una mica sense aconseguir afluixar tensions. La llum de la guantera va incitar-lo a agafar la petaca d'argent plena de whisky. Com que era al fons, primer va haver d'apartar la 35 mm amb silenciador. En va fer una tragellada per fer front a la imatge nítida del riu de sang que havia trepitjat amb la sabata quan havia tancat la porta de l'habitació dues nits enrere. I a ell, què!? Engegà el cotxe i se n'anà escoltant "Harvest Moon" perquè li tragués alhora la somnolència i la sonnolera.

© del conte: Joan Guerola, 2014

Joan Guerola

Dijous, 25/12/2014. 22.45 h

Conte 2

La llei de l'altre estat

El pistoler, cap de la banda, havia disparat una bala que va rebotar en un còdol prop de la diligència. Volia evitar que la núvia que hi viatjava arribés a temps al casament, ja establert. Va posar al límit el cavall, que esbufegava i es diluïa en la polseguera. Calia retenir-la. Quan et capturi, mentidera, hauràs de llepar-me les mans, fetes un fàstic de tanta pols, fins a netejar-les, es digué entre dents. Havia d'aturar-la abans que travessés el riu que feia de frontera; si no, entraria en un altre estat on la llei era diferent. De sobte, va observar que en la fugida frenètica la diligència ja entrava a l'aigua i la va tirotejar amb mala llet, ficant tota l'ànima en cada tret del *Winxester*. Hosti, per tot el foc de l'infern, maleïa. La falta de punteria i les bales es perden en l'aigua, renegà. Una roda va ensopegar amb uns còdols de la llera, el carruatge va caure a l'aigua i a empentes i rodolons fou arrossegat pels cavalls fins a l'altra vora. El cap va aturar el cavall mentre la núvia s'aixecava enmig de l'aigua amb esgarrinxades i blaus a la cara i el cos, ben magolats; tot i que va ensopegar, va reeixir a arribar a l'altra vora i va creuar a peu la frontera. Abans que ell es deixés atrapar pel desànim, es va apressar perquè no succeís el desenllaç: que riu enllà la núvia s'amagués darrere troncs i roques i, com un llop famolenc, fugís per algun turó.

Fet i fet, l'abocava a gaudir les primeres sensacions de llibertat. La natura la protegiria i l'alliberaria del tiroteig d'un pistoler desprietat i impotent a qui, ja sense raó, ella no podria treure la pols de les mans amb petons i amanyacs. Tampoc la companyia li serviria per estroncar la ràbia.

© del conte: Joan Guerola, 2014

Joan Guerola

Dimarts, 30/12/2014. 14.12 h

Conte 3

Sense dia ni hora

No li podia anar pitjor, a l'home, en una cel·la on la bombeta groguenca i ronyosa no dissipava la foscor. Emmordassat, mans i peus lligats, i amb els cables amb puntes pelades enganxades als testicles. Les fuetades elèctriques seguides el sacsejaven cada dia. Mentre romanien a l'espera que confessés, l'anirien aixafant arracant-li les ungles.

Les sessions van seguir d'ençà que li havien fet veure una noia magolada amb semen escampat pel cos després dels abusos que el cap i els ajudants havien violat en les barraques. Així, o pitjor, acabaria ell si no els deia una veritat inexistent. Més sessions de cables que li descarregaven corrents pel cos, ja que, fins llavors, no tenien la veritat que li demanaven. Per què de primer antuvi l'havien sotmès a eixes sessions i no comprenien que no sabia res del que volien? Tostemps de nit fosca, desorientat sense dia ni hora. Tal vegada moriria, amagat d'amics i familiars, en una de les descàrregues, a la cel·la amb olor de merda de gat i porc. A tot estirar menjava una mica; passava el temps gitat a terra sense moure's fet una mescladissa d'ossos i poca carn.

De defora li semblava sentir soroll de sirenes lluny enllà; més a prop, els comentaris fluixos dels guàrdies:

—Estàs ben sonat. No ens estem passant? Sembla que l'hàgim matat —diu un.

—Ara ja hi som pel tros —diu l'altre—. No hi fa res si mor. Que estàs cec, o què?

—A què ve, això, ara?

Els malparits, que s'havien complagut del seu dolor, de sobte li devien veure un tremolor del cos que els va tranquil·litzar, si més no, a un dels botxins. Encara més quan va udolar, cercant una ajuda que no li arribà pas.

Els abaixarien el sou per no haver aconseguit treure-li cap declaració que interessés els superiors i no gastarien més electricitat amb els cables ni amb la bombeta ronyosa, en un estat de bancarrota. Que no hi hagués tant d'assetjament li disminuïa l'agonia. Valia més això que res, fotre! Ja tindria gràcia que la crisi econòmica li abonancés la situació.

Diumenge, 4/1/2015. 23.48 h

© del conte: Joan Guerola, 2015

Joan Guerola

Conte 4

Viatge al nord

Aprofito oportunitats de negocis, tot i que amb recel. Fa deu dies que sóc en una comuna del nord del país, a la vora del desert, amb mines de coure, argent i or per tot arreu. Diners, delinqüència, droga i gossos que sovint gemeguen. No paren les sirenes de bombers, ambulàncies i carrabiners.

Vaig arribar a la recerca de feina i de pau. No sé com en puc trobar enmig del descontrol. Al meu aire i sense mirar enrere he anat voltant fins allà on m'ha dut el vent. Increïble que m'hagi aturat en una comuna que fa feredat per la pols, sense ni campanes, però amb possibilitat de guanyar diners, o no.

Potser que em cansi, no és ni de bon tros un indret per quedar-s'hi per sempre. Poca privacitat i una llibertat perillosa. Per gaudir-ne, així com per comprar roba o anar al cinema, has de travessar unes llomes i baixar cap al mar fins a arribar a una ciutat. Per ara no tinc auto i depenc d'altres.

Viure del i pel negoci no m'atreu, però si me'n vaig, no hi queden més províncies, almenys al nord. Travessar la frontera em porta a un altre país amb molta droga. Total, si vaig perdre el contacte amb exparelles, i de fills no sé quants en tinc, tant li fa on em quedi. Tant vagar cansa.

Sexe, alcohol i tenir un bon auto, això segur que no em faltarà. Fins a l'últim treballador en té un o dos. Em demano si aguantaré en un món tan brut o tindrè èxit i un bon cop de sort em permetrà marxar. El meu somni, tornar a veure els fills. No sé on viuran ni si em voldran veure. Com que això fa mal, abans d'ensorrar-se, millor oblidar-ho i viure.

Girona Dissabte, 31/1/2015. 15.08 h

© del conte: Joan Guerola, 2015

Joan Guerola

Conte 5

Imputat

Si no em pagues la factura, et denuncio. Coi, no se t'acut res millor a dir-me que no vens habitatges, crida el pèrit per l'auricular. Mal que em pesi, has de pagar els deutes, torna a ficar l'ofec en el cos del constructor que parla des d'un altre telèfon quan de sobte li vénen arcades i corre al lavabo a vomitar. Ja hi tornem a ser!

Repòs i medicines. Des que no ven habitatges, la madrastra no vol pas cuinar més verdura. Li ho havia fet des de petit per les intoleràncies a la proteïna càrnia. Quan ell venia força habitatges, la madrastra va perfeccionar més els guisats de verdures. Tothora ell trobava la taula parada amb menges exquisides. Què se n'han fet, d'eixos plats? Què se n'ha fet, de la rutina de veure obres i obres, de signar factures que s'abonaven? Res és igual.

En el judici com a imputat, el fiscal té un expedient amb factures que ell no ha pagat, a més a més d'estar imputat per rebre favors de l'alcalde. El sentencien a un any i dos mesos de presó. Abans de portar-l'hi, se li acosta la madrastra per fer-li un petó en el moment que ell té vòmits, que cauen sobre la cara d'ella. En acabat, ell li empastifa amb la mà el jersei de llana que li havia comprat quan que venia tants habitatges.

Dimarts, 17/2/2015. 15.17 h

© del conte: Joan Guerola, 2015

Joan Guerola

Conte 6

La filatura d'en Maxwell (al·legoria d'una dictadura militar)

(experiment de narrador quiescent amb llenguatge precís)

A la filatura d'en George Maxwell, els vigilants, més aviat durs de clepsa, porten pistoles per vigilar de manera constant obrers, telers i fils. Un d'aquests fils tremola de por. A veure quina en porten avui, després de la pau de diumenge. Es troba més tens que mai, i poc hi pot fer. De fet, ja ha rebut dels vigilants fortes trepitjades i fins a una bufetada amb les culates. De debò. El soroll continuat dels telers l'aclapara i li impedeix somiar que puja al cel, que per fi se sent lliure. No obstant això, no pot distreure's perquè es paga car. Pot ser llançat a les escombraries o, encara pitjor, per la finestra al riu contaminat pels tints. Ja ha estat testimoni d'alguns companys amb aquest ritual final. Per deprimir-se, tan prim que ja és!

Tant de bo fos un fil de seda vermellós o argentat i entrés en un teler Jacquard del segle XVIII. També s'il·lusiona amb la idea de poder sortir d'allà amb una manta, una tovallola o en un llençol; no oblida el destí, però desitja un tracte millor, per la qual cosa es reuneix d'amagat amb altres fils per defensar els drets. Ho fan en solitari, tant els obrers com els telers es mostren aliens. Potser ell acabarà en una manta i abrigarà alguna noia en les nits d'hivern. Es posa tan nerviós en el moment d'entrar als telers que de sobte embogeixen sense saber-se per què. Potser els han connectat a un voltatge equivocat. Els vigilants els disparen, els fereixen i els lliguen amb cordes. Ell, que sobreviu per poc, mira amb tristesa la multitud de fils atrapats que són trets dels telers pels obrers. Alguns fils estan aixafats o tallats per la meitat perquè una part és dins el teler i una altra, fora. Segur que els llancen en un munt per ser cremats o els deixen perquè les arnes se'ls mengin. Ell i altres fils emigren a un altre país on puguin llançar els seus colors al vent. Un lloc amb fàbriques més democràtiques. Potser, pura coincidència, ell sobreviurà en forma de manta arrugada i aspra, més pròpia de les de sac que fan servir els pagesos per recollir olives o ametlles.

6/5/2017 a les 00.19

© del conte: Joan Guerola, 2017

Joan Guerola

El riu

La sequera de 1853 dificulta la llaurada a en Manel. Així mai acabarà.

“El treball no s’ha d’aturar ni un minut i, amb la terra que sembla un tostó, no avanço”. Calen pluges i per això el treball és més dur. Amb cansament i fam torna al mas al vespre. “Si no plou, no podrem menjar, amb collites tan escasses. Morirem de penúria”, un pensament reiteratiu que l’aclapara tothora.

Un dels fills comença a plorar amb les mans al ventre. “Que atroç que és la fam”, es diu en Manel. Dóna part del seu sopar al petit. La resta ho reparteix als altres. Més tard, la mare li dóna a l’infant adolorit culleradetes de farigola, collida d’un ribàs, i exclama: “Tant de bo el calmi”.

El petit dorm, però, en fer-se de dia, plora altre cop. Es queixa de rampellades, i després vomita. Quan sembla aturar-se-li, li comença la diarrea. El pare li pregunta si ha entrat al riu i n’ha begut l’aigua. Encara que el nen sap que està prohibit, respon que hi va entrar a causa de la calor, però que no en va beure, d’aigua. Afegeix que, potser sense voler, en va provar una miqueta.

“Poden ser senyals de còlera”, pensa en Manel. Sap que segurament no li permeten entrar al poble a cercar ajuda, ja que amb prou feines s’hi troba algú sa. La mare s’emporta els altres fills a una caseta a la muntanya.

Ell sovint fumiga la casa amb àcid, i crema alguna quantitat de sofre. Renta les robes dels llits. Li fa beure aigua bullida amb mitja culleradeta de sal i unes culleradetes de sucre. Tot i els esforços, el nen mor aviat. L’enterra cobrint el terra de calç viva. També en tira a les latrines. Ventila les habitacions i ruixa la seva roba amb alcohol i es renta cada dia. Per fi, se’n va a la recerca dels altres, amb l’esperança que no hagin mort. De còlera. Pels llops. O de fam.

2/8/2020 a les 13.34

© del conte: Joan Guerola, 2020

Joan Guerola

Conte 8

Portant morrió

Teuladins piquen les juntes de la tapa d'un taüt. Amb anterioritat, àngels de la mort no l'han pogut posar en el nínxol, en dies de pandèmia. El bec dels teuladins facilita que, sense esperar-s'ho, s'alci la tapa i en surti una mà...

—Hòstia, quin malson! —crido de sobte, i amb un impuls m'assec sobre els llençols.

M'aixeco, orino, vaig a la sala d'estar, obro un armari i em serveixo un conyac. Tot seguit, ajagut al sofà, dormo dues hores. Si amb tot això no n'hi hagués prou, el vent colpeja una de les fulles del finestró. Abans de tancar-lo amb el pestell dono un cop d'ull a través del vidre. Quan tot fa sospitar que són els millors moments per a gestes i per a desavinences d'amors, ataüllo unes figures pel darrere de les soques. Semblen els virus, que van carregats de paquets i maletes, a la conquesta d'altres terres. Per bé que no me'ls vull trobar i, atesa la fam sense escrúpols, em podrien haver vist. Mentre torno a l'habitació toquen les quatre. Per sort, no em desvetllo i de seguida m'endormisco fins que un cop, sense precisar-ne la procedència, em torna a revifar. Renego quatre paraulotes alhora que, per por a constipats, m'obligo a ficar-me les sabatilles. En estirar la mà, sense que ningú s'ho imagini, amb tants dies de confinament, toco un virus que s'esllavissa a sobre meu.

Encara que no ho sé, com que ja no puc dormir, recorro els passadissos de l'hospital al mateix temps que els teuladins matiners ja canten. En el meu historial hi consta que vaig agafar un estrany bacteri que, durant deu mesos, em va produir molta tos, una mica de maldecap i un xic de febre, fins que me'l van matar amb un antibiòtic que vaig prendre deu dies. Ja tinc anticossos, em sentencia la pneumòloga, el sol no alenteix i penetra amb els primers rajos entre la persiana del seu despatx. Ella també creu que puc anar pel carrer amb precaució, però més tranquil. És cert que durant la calor estic molt bé i amb el fred surto poc al carrer. Si ho faig, acostumo a portar morrió des de fa cinc anys. Alguns s'han pixat de riure de mi.

4/6/2020 a les 12.49

© del conte: Joan Guerola, 2020

Joan Guerola

Conte 9

Reproducció controlada

Un vespre, des d'un colomer que tenia escrit "Pagès, no, gràcies" en una de les parets, un pagès va soltar al vol una coloma fumada. La coloma, anellada, portava a la cua una ploma blanca o un tros de plàstic, també blanc. L'home va fer la solta d'un esbart de coloms que havien d'aletejar darrere la coloma. Des del colomer, mirava amunt per observar com els cercles dels coloms es feien més estrets darrere la coloma. Un d'ells era un colom toscat, un animal sense fel alhora que amb un bon fons físic, que li permetia trencar la seguida a bastants coloms. Era capaç de seguir la coloma i al mateix temps mostrar-li tendresa per conquerir-la. Amb el bec la seduïa a seguir-lo, i de seguida ella feia un gest afirmatiu movent el cap endavant. En arribar al colomer, se sentien fort els parrups del colom, que s'havia emparellat amb la coloma. L'home només consentia la reproducció d'una coloma i d'un colom, intel·ligent i amb bon físic. Quan la resta de coloms es feien grans i veterans, eren venuts.

L'endemà, el pagès va fer un tall quadrat a l'escorça d'un fruiter; li va deixar la ferida oberta durant vint-i-quatre hores perquè expulsés la sàvia vella. Més tard posaria la peça nova. Empeltava el fruiter per canviar-li la varietat. Confiava de generar una altra varietat que pogués millorar la producció en qualitat i quantitat.

Per al pagès només hi havia reproducció controlada. El que feia amb la natura s'ho aplicava d'igual manera, ja que no s'havia casat. Si volia una estona de sexe, se'l buscava. Per a ell, cadascú s'havia de relacionar amb qui volgués sense obligacions socials. No volia tenir descendents que fossin tan desgraciats com ell, tot fent de pagès.

29/9/2018 a les 07.15

© del conte: Joan Guerola, 2018

Joan Guerola

Conte 10

Aïllats

Fa uns anys, en acabar el batxillerat, la Mireia va quedar de pedra quan la Purificació, la seva millor amiga, va decidir fer-se monja. I de clausura!

Una cosa estranya en els temps d'ara, prendre una decisió voluntària de tal magnitud. En el pitjor dels casos, ja no la tornaria a veure. De seguida, la Mireia va imaginar que només parlaria amb ella a través d'una finestra de fusta calada. Així va ser com va haver de viure sense la millor amiga. Per més que va continuar fent la seva marxa, no la va oblidar. Algun cop la va visitar i van xerrar per les reixes de fusta. L'impressionava tant que va disminuir les visites.

Passats uns anys, va arribar una pandèmia a tot el món. Era un càstig de Déu, es va arribar a preguntar, per bé que ella no era d'església. Se sabia que el virus venia d'orient, i que era tan agressiu que matava. I para de comptar! Que segura que devia estar, l'amiga, dins del convent, va pensar quan es parlava de confinament.

Ens posarem a viure tancats, junts sota el mateix sostre, i això no té per què voler dir viure junts amb família: en el meu cas, el germà em resulta un estúpid amb el qual tinc poca relació, amb mon pare sovint m'hi discuteixo i s'acarnissa contra mi, i ma mare, tot i ser la millor, resulta molt pesada.

Abans de començar el confinament, va anar corrents a xerrar amb l'amiga monja, i li va dir:

—Aconsella'm per estar tancada a casa durant tres mesos, perquè se'm farà inacabable.

—Dona, això és molt difícil!

—Si tu, que estàs tancada, no ho coneixes bé, no se m'acut ningú que ho pugui conèixer millor.

—El meu tancament va ser per voluntat pròpia, el teu és per imposició obligada.

5/7/2020 a les 19.20

© del conte: Joan Guerola, 2020

Joan Guerola

La consciència

A en Francesc no li agrada trobar-se amb eixa captaire de mocador negre al cap, que manté, com de costum, la mirada baixa mentre subjecta amb la mà dreta un pot de plàstic, dels de iogurt. A l'esquerra sosté un tros de cartó on es llegeix: "romanesa sense feina i amb dos fills petits". Potser de molt jove no va tenir oportunitats per perpetuar la il·lusió de joventut i bellesa. Potser al seu país els homes violen adolescents que es queden embarassades i que no tornen a saber-ne res, d'ells; potser ella n'és una.

Quan el sol, entre núvols i clarianes, no escalfa, roman asseguda just a la sortida d'un supermercat. Estira el pot en el moment que algú en surt, o bé s'hi acosta per la vorera, mentre gemega una lletania. Si li cau alguna cosa, mou els ulls de pressa. Amb prou feines recull uns cèntims, res més.

Insuficient, per què no li deixes caure una mica de diners, es diu en Francesc. Amb vint o quaranta cèntims que li puguis donar tampoc fa ella gran cosa, però si no li'n dones, encara pitjor. Hauries de fer-ho, com també amb el negret de Gàmbia, potser es diu Dembo o Abdullahi, no ho recordo, que està sense feina i que dorm al carrer.

Passes de llarg sense lliurar-li res. T'agradaria tenir un acordió i tocar perquè li vols mostrar les meravelles de la música, això l'ajudaria a arplegar més diners. Tanmateix, això són excuses de mal pagador; el que has de fer és ajudar-la. La resta, romanços.

Una veu interior et diu: veus que tranquil·la i que a gust que es deu haver quedat?, segur que portarà una vida més fàcil, la dona d'uns seixanta anys que acaba de tirar-li una moneda de vint cèntims, a diferència de l'altra, de quaranta-cinc, que potser es deu haver dit: si li dono mig euro, què menjarem a casa? En canvi, eixe home d'allà, com altres, sembla que espanti mosques, i com si ho fes amb el fet de donar almoïna. En el fons, l'única cosa que fan és que, a més de moure els braços, si hom els mira els ulls, només hi veu la figura del mòbil. De la captaire, gens de cas.

No pots ignorar la inquietud que t'estenalla. És tanta, la recança, que tornes per carrers diferents en sentit contrari, i així, passes altre cop per davant de la dona i li dones un bitllet de cinc euros. Els ulls d'ella s'il·luminen. Te'n vas a poc a poc amb bosses de menjar, sense

girar el cap enrere. I si li has donat molt poc i no poden menjar tots? T'atures, tornes i li dónes una barra de pa. Per fi, la consciència se't calma, com a mínim, una miqueta.

8/3/2020 a les 11:05

© del conte: Joan Guerola, 2020

Joan Guerola
